

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перера, на по године 4 перера.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перера на по године 6 перера.
 За све остале земље годишње до франака у злату, на по године 10 франака у злату.
 Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
 Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље неискључиво Администрацији „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а коме је наручице г. Вељу Рамадановићу, к. и. агенту у Котор.
 Дописи се шаљу Уредништву. Ручкописи се не враћају.
 Одласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перер. — Осим напријед именованих цијена од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

Његовој Преузвишености
 Генералу Мартиновићу
 Предсједнику Министарског Савјета
 Њ. В. Краља Црне Горе

Цетиње

Данас је било одслужено у катедрали благодарење за побједу над непријатељем у присуству Краљице, министра Србије и Грчке, свију власти и огромног броја грађана. Софијски Митрополит упутио је Свемогућем Богу топле молитве за здравље четири суверена савезника, руског цара Николе II, заштитника православних народа, и за успјех четири војске и народâ у савезу.

Срећан, што могу да Вам јавим ову дирљиву свечаност, у којој је наша света црква благословила један догађај, који је послје четири вијека први пут историја забиљежила на Балканском Полуострву, ја Вас молим да примите моје најсрдачније честитање, и жеље да добар и срећан свршетак крунише дјело, за које прва иницијатива у велико припада Вашој Екселенцији и Министарству коме она предсједава. Ја се молим Свемогућем, да савезничке војске изађу побједници у борби коју смо започели за дјело несумњиво племенито и узвишено, пошто је сјединило четири просвијешена владоаца и четири вриједна, напредна народа.

Софија, 5. октобра 1912. г.

Предсједник Мин. Савјета

Гешов

Његовој Преузвишености
 Господину Гешову,

Предсједнику Министарског Савјета
 Њ. Вел. Краља Бугарске

Софија

Депешу Ваше Преузвишености имао сам част примити. Молим Вас дозволите ми да се придружим узвишеном и патриотском Вашем схватању Великог Догађаја, чији су данас творци четири савезне државе, предвођене племенитим подвизима и мудрошћу својих љубљених Владара, а пожртвованашћу и храброшћу Њихових народâ. Сматрам се срећним што је Ваша Преузвишеност извољела учешће мојих колега и моје у стварању овог историског дјела одликовати пуном части улогом, те Вас молим, да изволите примити уз топлу захвалност на братској пажњи и моју благодарност и признање Вама и Вашим колегама на Вашем искреном и моћном учешћу на стварању Великог Дјела, на коме радимо свинераздруживо здружени. Бог нека благослови витешке подвиге савезних народâ и славом успјеха овјенча напоре њиховог оружја.

Цетиње, 6. октобра 1912. г.

Предсједник Министарског Савјета,

Бригадир Митар Мартиновић

Дворске и дипломатске вијести

— Његово Величанство Краљ Господар допутовао је данас по подне на Цетиње.

— Њихова Царска Величанства Велики Књаз Петар Николајевић и Књигиња Милица и Њихова Краљевска Височанства Књаз и Књигиња Батемберг допутовали су данас послје три сата на Цетиње. Њима је у сусрет дворским аутомобилом изашао до Котора ађутант г. командир Милутин Томановић.

Скупљени народ пред Двором поздравео је Високе Госте живим клицањем, а при улазу у Двор дочекали су Их Њихова Величанства Краљ и Краљица са свима женским члановима Краљевске Породице.

— Посланици Србије, Бугарске и Грчке били су јуче код Краља у главном штабу. По ручку су се посланици на дворским аутомобилима извезли до Тузи и Шипчаника, затијем до Планинице и Враћа. Главни командант војске Краљевић Нашљедник показао им је сав бојни фронт и сва важнија мјеста, на којима је наша војска имала сјајне успјехе. Приликом војске кроз варош посланици су од народа били одушевљено поздрављени, а заступници илустрованих страних листова фотографирали су Краља, окружена са сва три посланика савезничких балканских краљевина. Српски посланик Гавриловић повратио се синоћ посланом на Цетиње, а у Подгорици су остали грчки и бугарски. Приликом вечере у дворцу Крушевцу, Краљ је наздравио балканском савезу и његовим представницима: Краљу Петру, Краљу Фердинанду и Краљу Ђорђу. Наздравио је и њиховим храбрим војскама и светом заједничком подузећу, које веже балканске краљевине. Посланици бугарски и грчки топло су Краљу захвалили на здравци.

Грчки посланик Евгенијадес наздравио је Краљу и јуначкој црногорској војсци, истакнувши неумрле заслуге Њеног врховног команданта, који је Црну Гору прославио, проширио и још ће је, рече, ако Бог да, више проширити.

Књаз Мирко вратио се у сриједу у Подгорицу из Бара од јужне војске. Обишао је све трупе у Приморју, прегледао позиције и увјерио се о постигнутим успјесима.

Књаз Мирко са усхићењем се изразио о јуначком држању наше војске пред Тарабошом, о њеном добром расположењу и радосној ријешености, да што прије изврши свој тежки задатак.

Краљ је произвео командира Беџира у чин бригадира, а капетане: Блажа Врбицу, и Мила Ђукановића у чин командира.

— Његово Величанство Господар јучер је благоизволио телеграфски саопштити војсци источног одреда да су братске нам краљевине Србија и Бугарска, као и краљевина Грчка, наше савезнице, ступиле у рат са Турском. То пријатно и весело извјешће генерал Вукотић саопштио је нашој храброј војсци, која га је прихватила са великим одушевљењем и пропратила бурним „Живно!“

Извјештаји са бојишта

Бијело Поље, 29. септембра. — Јучер се црногорски барјак зале-пршао на војном стану у Бијелом Пољу у 4 сата по подне. Варош је заузета на овај начин: Прекјуче, 27. овог мјесеца, све су позиције заузеле осим оне на Оброво, која је с десне стране обале Лима. Редовна турска војска послје битке утекла је пут Сјенице. Ноћу између 27. и 28. овога мјесеца дошли су били код генерала Вукотића син Мехмеда Аскова, (бивши наш перјаник), и два Србина и донијели му писмо са потписом петнајест бјелопољских првака, у коме су молили да се на варош не пуца, већ да ће град предати, само да им се одреди мјесто гдје ће их генерал Вукотић примити. Он им је одговорио да ће их чекати у Крушево, које је удаљено десет минута од Бијелог Поља, те је послао једно одјељење војске, како би Бјелопољци могли слободно код њега доћи, али чим су се речени изасланици помолили на домак Крушева, осута је на њих ватра са свих страна, па чак и из топа са Оброва. Генерал Вукотић је похитао на лице мјеста, али за читав један сат није ништа предузимао, рачунајући да би Бјелопољци изашли него да им не дозвољава турска војска. Пошто се нико до тада није појавио, упутио је батаљоне: доњоморачки и колашински са три чете дробњачког батаљона и два топа да прегазе Лим и Оброво освоје. Са усклицима: Живио Господар!, упутили су се војници преко Лима, те није било војника коме није вода хватала до паса, али при самом прелазу на другу страну дочекани су од турских плотуна са свих висова. Наши војници, који не бјеху још пријешли Лим, одговорили такође паљбом, а у исто вријеме почели су пуцати наши топови, који су убрзо ућуткали турску паљбу. Иза тога су наши војници на јуриш заузели Оброво и били су у три сата по подне на њему. Остала одјељења вјешто су се примицала вароши и на 4 сата послје подне извршили су јуриш, којом приликом имали смо с наше стране два мртва и десет рањених. Од оних Бјелопољаца, пак, који се бјеху потписали на писмо упућено генералу Вукотићу, неки су умакли из Бијелог Поља и то прваци, као Омер Кучевић и др. — Генерал Вукотић поручио им је да се сваки до сјутра у подне поврати, иначе да ће им се све имање заплијенити. У Бијелом Пољу постављени су: за обласног управитеља г. Мило Дожић; за команданта војног округа ком. Вујисић; за предсједника суда Сава Анђелић; а за шефа полиције поручик Ђилас. Телеграфска станица истог дана у вече отворена је. С наше стране било је два мртва и 14 рањених, међу којима и два официра, који су рањени пренесени у болницу. До сада је у објавије наше бригаде, са припадајућим одјељењима, погнуло у све 23 војника и један официр, а ранило се 82 војника и три официра.

Бијело Поље, 29. септембра (у вече). — Као што је јављено, наша војска заузела јучер Бијело Поље без отпора. Данас иза подне је генерал Вукотић обишао цијелу варош. У православној цркви одржано је молепственије за здравље, срећу и дуг живот Његовог Величанства Краља Господара и узвишеног Му Краљевског Дома, као и за напредак Његовог храбре војске.

Доња Клезна, 29. септембра (у вече). — Јуче пред саму ноћ заподјела се била борба између наших извидница и турских предњих одјељења испод Широких врхова на мјесту т. зв. Ђаф Боботит. У тој борби придобила су у помоћ задња одјељења тако, да се на нашем лијевој крилу развио жестоки бој. С турске стране учествовали су у том боју три батаљона низама. Послје јаког окршаја наше су трупе сузбијеле непријатеља нанијевши му тешке губитке. По причању једног заробљеника Турци су имали око 300 мртвих и рањених. Иза тога Турци су се повукли на километар даљине од ранијих својих позиција. С наше стране има око 100 мртвих и рањених, ушљед тога што је турска артиљерија гађала сприједа и с леђа нашу војску, као и са два турска монитора, који плове по језеру. Десно крило нашег одреда срушило је турску караулу „Луанцу“, која се налази преко Бојане, те је послала из исте побјегла. Иза тога наше трупе пријешле су Бојану и, удружене са устаницима малисорским, протјерале непријатеља. Остале пак позиције нашега центра задржане су и даље, те се чине припреме за нова наступања.

Пренђани, 29. септембра. — Данас у 4 сата послје подне пала је и пошљедња кула на Крупицама више Пренђана, у којој је изгорело до 45 људи и један митраљез и неколико их заробљено. Изгледа, да ће бити мањи отпор при наступању Пљевићама. Турци бјеже без обзира.

Жабљак, 29. септембра. — Сјеверно одјељење под командом М. Божовића, почело је 26. овог мјесеца у сриједу прелазити Тару и послје упорне борбе заузета је била кула на Орашцу, гдје су наши одржали сјајну побједу и исту око 5 сати запалили. Исте ноћи заузета је на јуриш и караула на Лисцу, гдје су наши заробили 10 аскера, 100 чадора и муницију. У четвртак 27. о. м., су рано отпочеле борбе, које су се продужавале до ноћи. Тога дана била је заузета и кула на Изјаловици. У петак, 28. ов. м., биле су очајне борбе између нашег лијевог крила и непријатеља. С наше стране било је, рањених и убијених до 10 људи, а Турака преко стотине. У суботу, 29. ов. м., отпочета је жестока борба око Шлејтана куле и Катабуна и послје шест часова борбе наша је војска исте заузела око 12 часова. При заузимању је пало преко десет наших а њихових 84. На бојном пољу без рањених наши су заузели око 200 шатора, великих и малих, такође доста муниције, пушака и

таина. Овај час пала је караула на Штрбини. Војска наша је чила и храбра. Изгледа да ће скоро преко Косенице ка Маочу.

Подгорица, 29. септембра. — Послије двосатног бомбардовања Шипчаник се предао без иједне жртве са наше стране. У њему је било око шест табора војске и велика количина ратног материјала са неколико топова. Командант Шипчаника са официрима поднио је на Ржаничком мосту акт о предаји. Заробљеници биће одведени у Никшић. Јутрос су Зећани иза кратке борбе заузели утврђење Врањ. У Тузи је постављена наша управа.

Бијело Поље, 1. октобра. — Јуче по подне наша војска заузела је брдо Виситор изнад Гусиња. Заузете су двије куле на Виситору, једна на Пепићу и једна на Новчиће. Турци су давали јак отпор, али су били јуначки свладани. Том приликом наша војска освојила је четири неповријеђена брзометна топа, заплијенила много пушака и муниције и отела два турска барјака.

Генерал Вукотић телеграфира да су започете хитне војне операције према Беранима. Пад Берана очекује се сваког тренутка.

Подгорица, 1. октобра. — Читав дан јуче вођени су преговори о предаји Тузи са околним утврђењима и једним дијелом Шипчаника. Пошто су Турци много отезали, након заказаног рока јутрос је наша артиљерија отпочела бомбардовање. Послије једног сата веома јако утврђење Врањ остаде без два топа, које ујутка наша артиљерија и потпуно онеспособи, а трећи топ, који је био неповријеђен, није могао сам одољевати нашој ватри. Врањ након пола часа истаче бијели барјак. Живо клицање радости захори се у нашим бојним редовима. У 10^{1/2} часова предаде се и варош Тузи са осталим дијелом Шипчаника. Радост неописана. Сва Подгорица, мушко и женско, хита пољем према ржаничком мосту да буде учесник радосна чина и побједе до које се дошло без великог крвопролића. У Тузима и Шипчанику има преко 5000 војника посаде. Турци су прије предаје тражили да буду пуштени с оружјем у Скадар, на што се није могло пристати. Вечерас долазе у Подгорицу 3000 заробљеника из Тузи.

У главном војном стану наше војске влада најбоље расположење.

Краљ све једнако добија из свијех страна свијета телеграфске изјаве симпатија. Дирљив је телеграм од удове грофа Игњатјевића, а исто тако пуни су одушевљења за Црну Гору телеграфски поздрав од стране великих енглеских листова, који јављају да своје ступце највећом радошћу стављају на расположење праведне ствари Црне Горе.

Од почетка рата до данас црногорска војска имала је свега 256 мртвих и преко 800 рањених. Највише мртвих било је под Тарабошем, којем су се наше трупе биле примакле на 1500 метара и освојиле један ред шанчева, а други су већином изгинули приликом извршеног јуриша на Дечић. Осјетан је губитак у официрима, који су јуришали пред војском. Од рањених 90 од сто имају лаке ране тако, да ће најдаље кроз десет дана бити способни поново за борбу. Трупе, које су пред Шипчаником, налазе се у најбољем здрављу и расположеноу, снабђевене свим потребама. Рањенике у овдашњој болници његују и дворе редом овамошње госпође, међу којима има и доста отмијених дама са Цетиња.

Влашко Поље, 1. октобра (у јутро). — У четвртак 27. септембра рано кренуле су наше трупе за

правцима, у којима су претходнога дана пошле. Генерал Ј. Вукотић са центром пошао је право пут Бијелога Поља и заузео у току дана све позиције, које доминирају над Бијељим Пољем. Како Колацинци и Бијелопољци, тако и редовна трупе, којих је било три табора, давале су јаки отпор, али су ипак наши батаљони брзо напредовали. Очистили су готово сву казу доњо-колашинску и бијелопољску до Бијелога Поља и заузели све главне позиције око Берана, Плава и Гусиња. У јучерашњем боју мртвих са наше стране било је, колико је до сада познато, око 10 и рањених тридесет, а командир Вешовић изгубио је 9 мртвих и 40 рањених. Турака је погинуло мноштво и заробљено 32 међу којима су и два официра. Донесених обиљежја са погинулих Турака, јер је главе строго забрањено сјећи, само од батаљона ускочког, доњо-морачког и колашинског има до једне стотине. Остали команданти појединих одјељења још нијесу извијестили колико су убили, ранили или заробили Турака. У петак се очекује предаја Бијелог Поља.

Подгорица, 1. октобра. — (У вече). — Овако је текла предаја Турака из Шипчаника. У 2 с. стигао је Њ. Кр. В. Престолонашљедник и Књаз Петар са одредом перјаника, коме је била на челу музика. На Ржаничком мосту очекивао се чин саме предаје. Два батаљона војника никшићског одреда стигли су и заузели фронт с једне и друге стране пута. Прво је дошао један одред војника до стотине њих из врањске тврђаве. По њиховом доласку све их је обишао Њ. Кр. В. Престолонашљедник Данило и с њима говорио. Многи међу војницима радују се Црногорцима, добро се држећи. Пошто је војницима у Шипчанику одузето оружје, упутили су се к Ржаничком мосту тако, да стигну у сами мрак. Музика је непространо интонирала химну. Њ. Краљ. В. Престолонашљедник обишао је наше трупе, поздрављајући их, нашта су му клицале урнебесно живо! У сами мрак почеле су стизати трупе из Шипчаника. Моменат је био величанствен. Кроз одред наших војника пролазили су турски војници редом. Музика је свирала химну. Њ. Кр. В. Престолонашљедник, Књаз Петар и мноштво народа одушевљени у овом моменту посматрали су улазак. Прво су стигли официри на коњима, којима је дозвољено да под сабљама уђу. Пошто је химна свирала, за које су вријеме Турци сјахали били, поворка је продужила пут за Подгорицу. Иза официра ишли су војници у двојним редовима. Около се виде ватре као знак одушевљења наших војничких табора с једне стране; с друге стране виде се села испод Врања, гдје горе у пламену. Њ. Кр. В. Престолонашљедник остао је док су и пошљедњи редови продефиловали, а затим се вратио у Подгорицу, која је сва освијетљена. Турака, који су се апсолутно на милост и немилост предали, има пет хиљада. Породице турских официра стигле су такође. Свуда неописано весеље.

Катркол, 1. октобра. — Синоћ су три турска монитора покушала спријечити искрцавање наших топова на Смоковцу. Испалили су неколико пута на наш пристан, гдје се налазила муниција, али штете никакве нијесу нанјели, него су се послје акције наше артиљерије морали повући.

Андријевица, 1. октобра. — Наши су поново јуче заузели Гребен и Виситор без иједне жртве и отели Турцима 2 митраљеза и товар муниције натоварен на коњу. Овдје су синоћ стигли 56 заробљеника са кула Пепића, Горње Аржанице, Бре-

зовице и Новшића, које су наши ономадне, 29., заробили су два брдска топа. Беране опколило нашом војском са сваке стране. Кула на Јасиковцу (утврђењу беранском) сва уништена од наше артиљерије. Јутрос се чује јака топовска паљба на страни Берана и Плава. Чује се, да колоне сердара Вукотића марширају из Бијелог Поља пут Берана.

Подгорица, 2. октобра. — Јуче на подне извршена је предаја Тузи, која је са турске стране најприје јављена Књазу Престолонашљеднику, који је са својим штабом био на Ржаничком мосту. Нашло се доста ратног материјала и то: 9 топова, 8 митраљеза, 7000 маузерових пушака, 800 шатора, више коња, муниције и провијанта. Заробљеници су преведени синоћ у Подгорицу. Читави редови од преко 5000 заробљеника турских војника дуго вријеме пролажаху одређеним улицама. Подгорица је била свећано освјетљена у знак радости за побједу. Међу заробљеницима су 02 официра са једним пуковником, командантом Тузи. *Ноћас око један сат до оноћи предао се и Хум са читавом посадом, која је такође овамо доведена, и тако до Скадра са ове стране нема више ни једног утврђења.*

Крупице, 2. октобра. — Наше извиднице попалише све куле на домак Пљеваља, имено на Кречку и Бобово, и већ продиру у најближу околину вароши. Кула више нема до саме вароши.

Доњи Биор, 2. октобра. — По освојењу Бијелог Поља 28. септембра наша војска 29. и 30. одмарала се. За то је вријеме, као што смо јавили, успостављен ред у Бијелом Пољу, постављена управна власт као и судска и 1. октобра генерал Вукотић кренуо се са својим одредом из Бијелог Поља пут Берана. У току дана заузео је Затон и сва околна села, која је по путу сретао. Турци су давали јаки отпор и већином су бјежали. Војска је у најбољем расположењу и пошто је освојен сав Доњи Биор завојила је у Лозни. Сјутра ће генерал Вукотић са војском на Горњи Биор, гдје мисли наићи на јаки отпор турске војске.

Катрколе, 2. октобра. — Данас су наше извиднице прошле изнад Мурићана без икаквог отпора, и ако се ишчекивало да ће ту бити доста јаки отпор. Са тих висова шледоваће бомбардовање Тарабоша из топова кад батерије буду готове. Друго ново нема ништа. Извијештени смо да је у боју на Зогање, 28. септембра, погинуо пуковник Садредин-Бег, командант пука који је тога дана учествовао у боју.

Бијело Поље, 2. октобра. — Главни дио сјеверног одреда заноћу је синоћ у Лозну. Доњи Биор т. ј. од Бијелог Поља доведе, скоро цио предао се; сријетали су нашу војску с бијелим крпама и предавали оружје. Из ових села побјегли су и дају до сада незнатни отпор. Утекли су и Ћоровићи, како се овдје каже, чим смо ми ушли у Бијело Поље. Густа магла, која траје свако јутро до 10 сати прије подна од прилике, оспорава ужасно наступање. Данас очекујемо појачи отпор у Горњем Биору. У Лозну је било неколико اسکера, који је утекао, оставивши нешто муниције и таин.

Подгорица, 3. октобра. — Књагиња Нашљедница данас прије подне посјетила је Тузе. Била је и у болници код рањеника.

Мурићани, 6. октобра. — Наше су трупе са сваке стране, осим скадарске, притијесниле Тарабош и примакле му се у непосредној близини. Јучер је турска артиљерија са широчке стране пуцала на нашу пјешадију, али безуспјешно. Други

дио турске артиљерије с Белаја и Брдице покушавао је да омете намјештање наших топова. Послије неколико метака из наших брзометних топова турска је артиљерија на Белају ујуткана и више није пуцала. Непријатељ се повлачи и концентрира на Тарабош. Држи се, да ће надаље кроз два дана отпочети са наше стране жива акција.

Турска и балканске државе

— Бечки Кор-биро —

Софија, 4. октобра. — Особље турског посланства кренуло је синоћ у 10 сати преко Цариграда, Биограда, Будимпеште, Букурешта и Костанце за Цариград. Консул и један секретар остају у Софији да отпављају послове.

Атина, 4. октобра. — Турски посланик примио је јучер наредбу да напусти грчку пријестоницу, док међутим влада грчка није о томе била званично извијештена до 9 сати у вече. Консули турски у Грчкој примиће наредбу да крену ако буде коначни прекид односа.

Цариград, 4. октобра. — Дивизије резервиста из Ерзерума, Ерзинчана и Бајбури у близини турско-руске границе, које до сад нијесу биле такнуте општом мобилизацијом, примиле су наредбу да се мобилизирају. Војни министар кренуће по прилици у суботу за Једрене, да предузме врховну команду. Увјеравају да су двије турске дивизије стигле у Скадар.

Биоград, 4. октобра. — Отомански посланик затражио је јучер послје подне пасоше, те је у 6 сати на вече оставио Биоград са цијелим особљем посланства и отпутовао преко Румуније за Цариград. Сви дипломатски представници великих сила, као и посланик румунски, испратили су га на станици. Турски поданици стављени су под заштиту њемачког посланика. Шеф генералног штаба, генерал Путник, кренуо је на границу да управља са концентрацијом трупа. Ушљед гласова да ће балканске државе упутити сјутра порти ултиматум, надлежни кругови изјављују да није још утачачен никакав коначни споразум у том погледу са Софијом и Атином. Односно опозива, пак, бугарског и турског посланика, према саопштењима званичних кругова, непријатељства неће још сјутра отпочети.

Цариград, 4. октобра. — Грци су заробили у околини Грева 5 турских жандарма и исте одвели на грчко земљиште. „Танин“ дознаје, да ушљед потешкоћа у превозним средствима концентриања Бугара, која су се имала довршити јуче, довршиће се тек кроз неколико дана. Бугарска је повукла своје трупе на 25 километара од границе, те је испразнила повећи број пограничних стражарница, а оставила на граници само неколико предстража.

Цариград, 4. октобра. — Порта је предала пасоше посланицима Србије и Бугарске. Листови дознају да су непријатељства отпочела прошле ноћи на граници Србије и Бугарске, те се може сматрати да је рат стварно отпочео. Министар марине генерал Махмуд Муктар, који је предузео команду дивизије из Кирилиса, кренуће одмах, а министар грађевина генерал Салих, предузеће управу министарства марине.

Нота порте предата је јутрос у 9^{1/2} сати посланствима Србије и Бугарске. У којој се каже да ушљед ноте бугарске и српске, која садржи мијешање у унутрашње послове турске, као и ушљед мобилизације тих двију држава и свакодневних препуцавања на граници, порта и поред своје жеље да одржи мир а видјећи да је мир између Турске,

Србије, Бугарске и Грчке немогућ, одлучила је да учини крај овоме стању, те је позвала посланике Бугарске и Србије да узму пасоше и напусте отоманско земљиште са својим особљем што је могуће прије. Ненадовић креће данас, а за Сарафова не зна се хоће ли данас кренути, Грчко посланство није још примило никакво саопштење од стране порте.

Париз, 4. октобра. — Агенцији Хавас јављају из Цариграда, да је порта наредила турској војсци на границама Бугарске и Србије, да маршира напријед. Полиција је примила наредбу да предузме потребне мјере у погледу бугарских и српских поданика. Та се наредба не односи и на Грчку.

Софија, 4. октобра. — Краљ је кренуо у свој главни стан.

Биоград, 4. октобра. — Према приватним вијестима, била је јуче код Преполца битка између Арнаути и српских трупа, које су отвориле топовску палбу. Срби су имали 10 мртвих и 40 рањених, а Арнаути 200 мртвих, а број рањених непознат је.

Атина, 4. октобра. — Званични коминике министра морине објављује да су грчке топовњаче успјеле да уђу у ушће Превезе ради акције. У 2½ сата из јутра стигле су у Вонитцу, а у 4½ сата прошле даље под веома тешким условима те тако Турци нијесу успјели да им спријече пут и поред толиких тврђавица.

Биоград, 4. октобра. — Престолонаследник је кренуо јутрос са генералним штабом за Ниш.

Цариград, 5. октобра. — Министарски савет расправљао је синоћ о питању објаве рата Грчком, те се држи да ће порта сјутра предати пасош Грипарису.

Биоград, 5. октобра. (Ургент). — *Вада је ујутро јуче после једне Ненадовићу објаву рата Турској, те је о томе изјавила и велике силе.*

Биоград, 5. октобра. — Објава рата, коју ће Ненадовић данас предати порти, објашњава се тим што су исцрпљена сва помирљива средства да се побољша стање српских сународника у Турској и што су непрестано опетовани напади на границу и земљиште Србије. Лист „Стража“ доноси да је Иса Болетина са 6000 Арнаути кренуо да се придружи српској војци под командом генерала Живковића. Званичне вијести потврђују нападе Турске код Преполца, гдје је читав дан јуче било препуцавање, али су Турци одбијени са оне стране границе. Број губитака који је већ објављен, потврђује се. Краљ ће кренути сјутра за Ниш, одакле ће упути прокламацију на народ. Увјеравају да ће формална објава рата бити у суботу. Балканске државе напустиле су мисао о ултиматуму.

Цариград, 5. октобра. — Бугарска нота сматра се у бугарским, српским и осталим дипломатским круговима, као објава рата. Сарафов ће данас отпутовати из Цариграда.

Цариград, 5. октобра. — Грипарис је затражио да му се преда пасош, сматрајући да је од стране Грчке порти предана нота, идентична оној српској и бугарској.

Атина, 5. октобра. — Турски посланик са особљем посланства синоћ је отпутовао.

„Грчка Агенција“ објављује, да је Грчка, не хтијући се одвојити од својих савезница, дала инструкције посланику у Цариграду да саопшти порти објаву рата, упутив у исто вријеме братски поздрав савезним народима.

Лондон, 5. октобра. — „Рајтеру“ јављају из Атине, да су неприја-

тељства између Турске и Грчке отпочела јуче у подне.

Цариград, 5. октобра. — Сарафов са особљем отпутовао је.

Софија, 5. октобра. — Јутрос је одслужено молепствије свуда по краљевини за успјех бугарског оружја. У Софији је краљица присуствовала молепствију у катедралној цркви, те је на проласку свуда била акламирана. Велико одушевљење влада у вароши. Мноштво народа чита краљев манифест, који је изложен на јавним мјестима.

Цариград, 5. октобра. — Грипарис је са особљем отпутовао. Заштита грчких интереса у Турској повјерена је Француској и Русији. У додатку грчке ноте, у коме се објављује рат Турској, стоји: пошто отоманска влада није одговорила на идентичну ноту, трију балаканских држава и пошто се ситуација погоршала због запљене грчких бродова, српске муниције и прекида дипломатских односа, чиме су поповријеђена права народа, грчка влада налази се, на жалост, принуђена, да прибегне оружју, те од овог часа објављује да је у ратном стању.

Грипарис је предао Норадунгијану ноту, којом се објављује рат Турској.

Увјеравају, да је војни министар, сагласно одлуци млинистарског савјета, упутио данас војсци дневну наредбу позивајући све трупе, које учествују у рату, да се удруже од насиља, преласком на страном земљишту. Министар унутрашњих дјела позвао је власти у провинцијама, да препоруче мухамеданском становништву да се не узрујава приликом рата и да живи мирно са хришћанима.

Биоград, 5. октобра. — Српска влада наредила је свом посланику у Цариграду да учини у име исте отоманском министру иностраних дјела саопштење слично овоме, које је учинио бугарски посланик. Јутрос је у саборној цркви и осталим црквама у краљевини одслужено молепствије за успјех српског и савезног оружја.

Цариград, 5. октобра. — Увјеравају да ће данас званични лист објавити ираду односно прелиминарне уговора мира између Турске и Италије. Порта је упутила преко својих представника велесилама циркуларну ноту, којом оправдава њене одлуке насрмат Бугарске и Србије. Ушљед турске ноте, предаја ултиматума од стране Србије и Бугарске, постала је немогућа.

У круговима иностраних посланика потврђује се, да је наређено турским трупама да пријеђу бугарску границу, те се рачуна да број бугарских трупа концентrirаних на границу код Једрена износи 124.000 људи.

Биоград, 5. октобра. — Краљ праћен од принца Ђорђа, министра-предсједника Пашића и војне свите, кренуо је у 6 сати изјутра за Ниш. На станици су били присутни сви министри, народни посланици, митрополит, посланици: Русије, Бугарске и Грчке, остали великодостојници и велики број народа. Краљ се опростио са народним посланицима рекавши: „Полазим код моје храбре војске, с надом да ћу се повратити побједоносно“. Посланици су клицали, с узвиком: „То је воља Божја!“ — а митрополит је благословио краља, који је, пошто се опростио са принцом Павлом, који остаје у Биограду, ушао у воз и кренуо уз бурно клицање: „Живио!“

— Петроградски „Вјесник“ —

Цариград, 4. октобра. — Отоманска Агенција изјављује да су прекинати дипломатски односи са Грчком због тога, што су крићански посланици уведени у грчки пар-

ламенат, а одношаји са Србијом и Бугарском прекинати су такође, као пошљедица ноте предане турским опономоћеницима у Биограду и Софији. Иста Агенција јавља да су Турци одбили 8000 Црногораца у Крајину код Скадра. 430.000 турских војника прешли су из Анатолије у Европу. Укупни број војника у европским провинцијама износи 350.000, од којих 30.000 већ су стигли на ратну позорницу. Свршетком ове седмице укупни број износиће око 375.000.

Биоград, 4. октобра. — Генерални штаб на челу са генералом Путником, кренуо је за Ниш.

Беч, 4. октобра. — Аустријски Црвени Крст шаље у Црну Гору једну пољску болницу са два лекара, петнајест помоћника и шест милосрдних сестара, као и једну пољску амбуланцу са два лекара и шест помоћника. Амбуланце су послане такођер у Бугарску и Турску.

Биоград, 4. октобра. — Јуче је јаки контингент турских трупа напао на Преполца и изгорио једно српско село. После жестоке битке Турци су били одбијени са српског земљишта, те су оставили 200 мртвих. Са српске стране било је 10 мртвих и 40 рањених. Краљ креће сјутра са Ниш, а престолонаследник је јутрос отпутовао.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликовања и производања у војсци. Његово Величанство Краљ Господар благоизволио је одликовати генерал-ађутанта, г. бригадира сардара Јанка Вуковића, команданта источног одреда, Обилевог медалом, као признање за успјехе онамошње наше војске и његово лично јунаштво.

Тако исто Његово Величанство Краљ Господар благоизволио је произвести у више чинове неколико наших официра других одреда, о којима ћемо накнадно јавити.

Сарајевске Српкиње. Неколико угледних сарајевских Српкиња изразиле су жељу да дођу на Цетиње и ступе у болничарке, о свом трошку, на што им је одговорено са захвалношћу, да за сада није потребно. Ово биљежимо нарочито као лијеп примјер милосрђа наше браће и сестара са стране.

Братски одзив. На први глас, да је отпочео рат с Турском, а знајући, колика је у овим приликама оскудица у лекарима, похитали су у Црну Гору врли родољуби г. г. д-р Јевановић из Сарајева и д-р С. Јанковић из Новог и ставили своје услуге на расположење нашем Црвеном Крсту. Д-р Јевановић као познати хирург упућен је у Подгорицу при тамошњој војној болници, а д-р Јанковић задржан је на Цетињу при овдашњој болници.

Из Друштва Црногорског Црвеног Крста. Главној Управи Црвеног Крста додана су за вријеме рата још ова лица:

На Цетињу: Дон Марко Аштић, Јован Мијушковић, Јово Вуковић, Мих. Мартиновић и Божидар Јоветић, медицинари; Божидар Греговић, фармациста; Лавослав Чанек, управитељ аутомобилске службе; и Вјекослав Рубетић, директор Барске Банке.

На Вуру: Петар Бранковић, лекар. **У Бару:** Прабискуп Добрећић, који је у исто вријеме почасни предсједник тамошњег пододбора Црн. Црвеног Крста; Крсто Матановић; Станко Хајдуковић и Андрија И. Поповић, гимназисти.

У Подгорици: Г. Перо И. Почек и госпођа Умберта Почек рођ. Грифини; госпођа Милка Илић из Рисна; г. д-р Јеветић из Сарајева; Василије Поповић, Иван Јерговић, Стеван Баровић, Божо Милошевић и Мих. Матановић медицинари.

На Андријевици: Марко Бан, Владо Хајдуковић, Саво Драшковић и Петар Драговић, медицинари.

У **Никшићу** образовао се такође пододбор Црвеног Крста, који је овако састављен: предсједник, Јово Голијанин; потпредсједник, прото Ђор. Милановић; блајаник, поп М. Михаиловић; секретар, Ђакон М. Головић; чланови: Гавро Р. Јововић, Крсто Баровић, поп Благоје Вуковић, Дуљо Пелић, Усеин Ђурђевић, Рустем Стринић, Каплан Лучачевић и Нуш Колић.

Црвени Крст. Чим је изашо позив Друштва Црногорског Црвеног Крста за

скупљање прилога, Друштво је примило ове прилоге:

Бутјер Антун пок. Ива, опћински татик Каштел Лукшић	перп.	10—
Петар Орепић, Дубровник	„	100—
Угледна Општина, Сплет	„	3000—
А. Десковић, Будим-Пешта	„	500—
Перо Шантић, Мостар	„	2000—
Лазар Милићевић, Мостар	„	1000—
Ловро Хумер, хотелијер, Јесене Гор. Крањска (фр. 838)	перп.	8-03
Ђорђе Ђ. Ружић, Мостар (ф. 525)	перп.	5-02
Михаило Ковачић, стари добровољац из српско-турског рата од 1876. год., Рисан	перп.	15—
Јосип М. Шировић, Пераст	„	100—
Др. Лазар Ненадовић, лекар у Франценсбаду	перп.	200—
Љубомир Новаковић, Врлика	„	50—
Др. А. Гргин лекар, Сплет	„	25—
Др. Јос. Тичар Крањска Гора	„	10—
Р. Јеличић, Сплет	„	25—
Ваштић и Халуновић, Цетиње	„	20—
Др. Стефан Рађеновић Котор	„	100—
Генерал Потанов руски војни агент, Цетиње	перп.	100—
Свештен. Трифон Јованович Савицић преко г. Андрије Ивановића Дросси — Москва (Руб. 25)	перп.	63-62
Чланови. Ц. и Кр. Аустро-Угарс. Посланства — Цетиње	„	200—
Никифор Симоновић игуман манастир Косијерић	перп.	200—
Г-ца Добнеј дима Њег. Кр. Вис. Књ. Насљедников.	перп.	200—
Никола П. Доклестић, Херцег	„	50—
Нови Филип Вукићевић — Сарај	„	10—
Будва Прото Лазар Давидовић, —	„	20—
Будва Давид Љубиша, Будва	„	200—
Ђорђе и Радослав Жуткић,	„	500—
Котор Јоке Рад. Вучковић, Цетиње	„	20—
Лујизи Гуцалони, Милано франка 15.	„	1438
Примас српски Архиепископ Др. Никола Добрећић, Бар	„	100—
Ђорђе Лабало, Мостар	„	60—
Паско Кока, Цетиње	„	1000—
С. П. Б. Благотворитељноје Обштво, Петроград (Р. 2000)	„	5063-30
Ноц Радоја, Цетиње	„	30—
Лоро Ногија, „	„	30—
Матија Кулић, „	„	100—
Стево Ј. Тановић, Цетиње	„	10—
Светозар Ђоровић, Мостар	„	200—
Ђорђе Гркавац преко г. прота Саве Барбића, Дубровник	„	200—
Ђуро Ружић, велесолједник Сушак преко „Ричекго Новог Листа“ Ријека	„	100—
Скупила госпођица Китка Вучковић за помоћ Црвеног Крста:		
Софија Вучковић	Перп.	10—
Јелена Вучковић	„	5—
Китка Вучковић	„	5—
Јован Р. Канаћевић	„	4—
Марија Р. Канаћевић	„	2—
Вуко Вулетић	„	20—
Стево Фатић	„	10—
Мило Милетић	„	6—
Пашко Кока	„	20—
Милко Келовић	„	2—
Милица Братичевић	„	5—
Никола Пекић	„	2—
Станица Пејовић	„	25—
Петар Спасић	„	20—
Андро Андрић	„	10—
Даринка Андрић	„	5—
Васе Н. Јовановић	„	2—
Пр. Кункел	„	4—
Васо Јанковић	„	3—
Анђе В. Јанковић	„	2—
Ике В. Радовановић	„	5—
Љубица Магуљани	„	6—
М. М. Вујић	„	2—
Милан Милетић	„	2—
Оскар Марчић	„	4—
Евген Вавкен	„	4—
Фр. Онерман	„	5—
М. Вукмировић	„	3—
Т. Миовић	„	3—
Мијат Мијатовић	„	5—
Илија Џаневић	„	6—
Робето Лерко	„	10—
Лудвик Наглић	„	1—
Илија Поповић	„	1—
Атанас Златаров	„	10—
Алекса Јаиновић	„	5—
Милица Бурић	„	20—
Васе Тановић	„	5—
М. Ђурушковић	„	10—
Ноц Шестани	„	5—
Зеф Ђурчија	„	20—
Ђирил Царић, Трст	„	5—
Јевто Иванковић, Требиније	„	100—
Косто Балабан, Пераст	„	100—
Андрија Шпир. Милић, Котор	„	50—
Милан Ј. Милић, Слано	„	10—
Гроф Салес енглески отпрањник, Цетиње	„	100—
Вуко Вулетић, Цетиње	„	80—
Прва Пучка Далматин. Банка, Сплет	„	500—
Др. Едвард Гргић, Сплет	„	50—
Анте Ризмондо, „	„	20—
Шпиро Марић, „	„	50—

Божо Полети—Копешић из Слѣта 20—
 Др. Милош Стратимировић Беч, преко „Гласа Црногорца“ 50—
 Јован Бујишић, Цетиње 40—
 Ноц Кастрати и Ноц Пала, Цетиње 20—
 Слѣдећи прилози сакупљени у Гранд Хотелу — Цетиње

Леополд Јан Перп. 50—
 Марија Мајкснер „ 20—
 В. Д. Хартн „ 20—
 Др. Лујо конте Војновић (л. 10) „ 9-40
 Барон Биндер Кригштаин „ 20—
 Јон Приоло „ 10—
 Фреј Фурт „ 5—
 Давид Лох „ 10—
 Јон Банистер „ 5—
 К. Валилики „ 1—
 Др. Рохнер „ 3—
 Е. Билер „ 2—
 Лоренцо Одићино „ 1—
 Салиола Михеле „ —50
 Ленаиде Салваторе „ 1—
 Рубин Виторио „ —50
 Мари Ревел „ —50
 Конте ф. де Браца „ 5—
 П. Ђордани „ 5—
 Артуро Бианкини „ 5—
 А. Курландер „ 5—
 Билшиков Иво „ 5—
 М. Пидвел „ 5—

Послао госп. Јакаша Срећко ове све прилоге:

Богослав Ботић, Слѣт Перп. 20—
 Корлает Јосип, Слѣт „ 20—
 Вушковић Еуген, Слѣт „ 10—
 Дефранчески Иван, Слѣт „ 10—
 Заворео Абел, Слѣт „ 10—
 Безбрадина Васо, Слѣт „ 5—
 Папирица Цвитанић, Слѣт „ 5—
 Росић Франо, Слѣт „ 5—
 Гуина Леонарди, Слѣт „ 5—
 Корлает Ернест, Слѣт „ 5—
 Ратковић Никола, Слѣт „ 5—
 Јанков Мате, Слѣт „ 5—
 Кирхмајер Зденко, Слѣт „ 5—
 Кафана Иван Гашић, Слѣт „ 5—
 Иваншичевић Павао, Слѣт „ 5—
 Врсаловић А. И. Слѣт „ 5—
 Ботић Мирослав, Слѣт „ 5—
 Вужанчић Мило, Слѣт „ 5—
 Грго Видовић, Слѣт „ 10—
 Папирица Шегвић, Слѣт „ 4—
 Микачић Марко, Слѣт „ 4—
 Бућан Иво, Слѣт „ 4—
 Милишић Г. Слѣт „ 4—
 Ђиванели Никола, Слѣт „ 5—
 Роје Бенедикт, Слѣт „ 5—
 Јакаша Срећко, Слѣт „ 3—
 Кукоћ Паскал, Слѣт „ 3—
 Цукров Анте, Слѣт „ 3—
 Аљиновић Јерко, Слѣт „ 3—
 Матас Марин, Слѣт „ 3—
 Боначић Мате, Слѣт „ 3—
 Миото Боре, Слѣт „ 3—
 И. Вале, Слѣт „ 3—
 Анка Хратели, Слѣт „ 2—
 Никола Хратели, Слѣт „ 2—
 Каталинић Андрија, Слѣт „ 2—
 Сотировић Тасо, Слѣт „ 2—
 Кривић Вјекослав, Слѣт „ 2—
 Н. Н. Слѣт „ 2—
 Косанчић Илија, Слѣт „ 2—
 Пилић Марко, Слѣт „ 2—
 Хофман Ад. Слѣт „ 2—
 Тулић Винко, Слѣт „ 2—
 Борчић Милош, Слѣт „ 2—
 Н. Н. Слѣт „ 2—
 Тудор Фране, Слѣт „ 2—
 Цвитанић Јосип, Слѣт „ 2—
 Радоничић Мате, Слѣт „ 2—
 Мадина Б. Анђе, Слѣт „ 2—
 Гргић Мате, Слѣт „ 2—
 Ружичка Артур, Слѣт „ 2—
 Казолини Ловро, Слѣт „ 2—
 Першић Доминик, Слѣт „ 2—
 Пластичарна Јуриновић, Слѣт „ 2—
 Јеласка Кајо, Слѣт „ 2—
 Радица Анте, Слѣт „ 2—
 Иванко Доминик, Слѣт „ 2—
 Форетић Винко, Слѣт „ 2—
 Билић Лука, Слѣт „ 2—
 Мирковић Иван, Слѣт „ 2—
 Марин Лукас, Слѣт „ 2—
 Бошковић С. Слѣт „ 2—
 Усласка Шумун, Слѣт „ 2—
 Краљевић Јосип, Слѣт „ 2—
 Пешић Владимир, Слѣт „ 1—
 Вукас Стине, Слѣт „ 1—
 Ружић Дујан, Слѣт „ 1—
 Бего Јосип, Слѣт „ 1—
 Черинић Донат, Слѣт „ 1—
 Прасел Грегорио, Слѣт „ 1—
 Постољарска Задруга, Слѣт „ 1—
 Боначић Нико, Слѣт „ 1—
 Анђелиновић Данко, Слѣт „ 1—
 Бего Иво, Слѣт „ 1—
 Фулгози Вјекослав, Слѣт „ 1—
 Петровић Марио, Слѣт „ 1—
 Г. Морниуро, Слѣт „ 1—
 Јеролим Меић, Слѣт „ 1—
 Ђурић Марија, Слѣт „ 1—
 Папучица, Слѣт „ 1—
 Крстуловић Марин, Слѣт „ 1—
 Сењановић Иван, Слѣт „ 1—
 Арбанасић Г. Слѣт „ 1—
 Јеловац Драгутин, Слѣт „ 1—

Прилози Црвеном Крсту у материјалу: Благо Маркуш 1 метар црвене свиле.

Јоке Р. Вучковић: 24 крпе, 12 пешкира и 1 печу поставу.

Станица В. Пипер: 50 шкудела од порцулана за чај и каву, 2 велике квантијерне и 24 шугамана.

Бароница Гизл де Гизлиген на име свога сина Ханси 12 ленцуна.

Паљок Бушати 100 килограма вина.

ТЕЛЕГРАМИ

Бечког Кор.-Бироа

Атина, 30. септембра. — Престолонашљедник Дијадок, праћен од пресумптивног престолонашљедника и генерал-штаба, кренуо је јуче у 8 сати из јутра да предузме команду над војском у Тесалији, те и ако је било рано, велика маса народа акламирала је бурно краља и принчеве. Сви принчеви и принцезе испратили су Дијадока.

Владивосток, 30. септембра. — Седамдесет Црногораца крећу сјутра на бојиште.

Биоград, 1. октобра. — Српска влада предала је синоћ аустро-угарском посланику Угрону одговор на аустро-руски корак, као и једну копију српске ноте, у којој су порти стављене до знања жеље српске владе. Те жеље нијесу у форми ултиматума, али прелазе опсег рефорама, предвиђених чланом 23. берлинског уговора.

Софија, 1. октобра. — Одговор бугарске владе на корак аустро-руски предан је синоћ представницима поменутих велесила, а у исто вријеме упућен је један текст и у Цариград. Као што увјеријавају надлежним круговима, одговор ће бити достојанствен, али ће садржавати захтјеве односно вилаета у европској Турској, који ће се од стране Турске можда сматрати као искључени.

Атина, 1. октобра. — Синоћ у 8 сати предана је нота грчке владе оvd. турском посланству.

Биоград, 1. октобра. — Према званичним вијестима стиглим из Ристовца, јутрос су турске трупе пријешле србијанску границу између Ристовца и Горњег Врха и напале српске трупе, те је отпочела битка.

Цариград, 1. октобра. — Одговор портин на ноту Велесила предан је пред подне аустро-угарском посланику. Ноту, коју је бугарска влада предала јуче турском отправнику послова у Софији, сматра се као ултиматум, који је очекиван већ од неколико дана. Представници балканских држава очекују до сјутра наредбу да напусте Цариград. Листови јављају да су српске чете покушале јуче напад на страни Сјенице, али да су биле одбијене са знатним губитцима.

Атина, 1. октобра. — Крићански посланици уведени су у парламенат са аплаудирањем. Виницелос је изјавио, да је влада усвојила глас крићанске скупштине и формално да ће од сад у будуће то бити једини парламенат за Крит. Иза тога позвао је крићанске посланике да пођу на Крит и пораде да се изврше нови избори, сагласно грчком уставу, додавши да и поред жеље за мир, Грчка је морално и материјално јака и помоћу савезних балканских држава ће стати против свих опасности, увјерена у побједу.

Атина, 1. октобра. — „Грчка Агенција“ јавља да је влада наредила Грпарису, да преда порти ноту односно заустављања грчких бродова са захтјевом, да исте ослободи и власницима даде накнаду, остављајући за то рок од 24 сата.

Цариград, 2. октобра. — У прилогу ноте балканских држава, истакнуте су седам тачака о захтјевима истих у погледу аутономије у турским европским вилаетима.

Султан је у присуству грађанских и војничких великодостојника посјетио главни стан и извршио преглед трупа, носећи на себе униформу маршала, па је иза тога примио у аудијенцију великог везира, министре и шефове ратног и поморског генералштаба. Војнички аташе-и аустро-угарски, њемачки и енглески били су присутни.

Биоград, 2. октобра. — Према званичним вијестима из Ристовца, читав дан јуче било је препуцавање између српских и турских трупа. Срби су имали 2 мртва и четири рањена, а Турци, којих је број прелазео три хиљаде људи, повукли су се са оне стране границе. Српска влада сматра тај инцидент као провокацију, али не намјерава ништа предузимати, јер је одлучила да мирно сачека одговор на ноту, која је јуче предана порти.

Беч, 2. октобра. — Турски престолонашљедник Јусуф Изедин, који је већ од неколико седмица боравио у Ислаху кренуо је за Цариград.

Миланке, 2. октобра. — Један социјалист пуцао је на Рузвелта, који је погођен у трбух, али рана није опасна.

Рим, 2. октобра. — „Агенција Стефани“ објављује да је у 6 сати на вече потписан у Ушију прелиминарни уговор мира између Италије и Турске.

Цариград, 3. октобра. — Синоћ је порта упутила својим представницима циркуларну депешу, у којој каже да српско-бугарска нота, односно вилаета у европској Турској, не заслужује одговора, те с тога да позива своје представнике у Софији и Биограду да прекину све односе са мјесним властима и поврате се у Цариград, мислећи да ће настојања турске владе за одржање мира бити уважена од Велесила, према којима мали нијесу и мали обзира, одбивши њихово посредовање и дозволивши себи да се окрену против нас, не водећи рачуна о опстанку Европе.

Цариград, 3. октобра. — Коначни прекид односа између Турске и балканских држава очекује се данас. Заштита отомана у Софији, Биограду и Атини биће повјерена њемачким представницима. Званично се јавља, да су српске чете пријешле границу на страни Пљеваља и Новог Пазара и да исте потпомажу Срби урођеници. Битка слиједи с успјехом на страни Турака. Главно сједиште команде дивизије пренесено је из Митровице у Приштину. Опозивање турских посланика из Софије, Биограда и Атине оправдава се: за Софију и Биоград предајом ноте, а за Атину, што је Грчка примила у парламенту крићанске посланике.

Биоград, 3. октобра. — Пресбиро је овлашћен да категорички оповргне вијести турских листова да су српске трупе покушале напад са стране Сјенице и да су биле одбијене. Нико са српске стране није нападао, већ напротив Срби су били нападнути од стране Турака између Ристовца и Витогоре, те су се држали у одбрану.

Софија, 3. октобра. — Краљ је потписао указ, којим се именује министар просвјете Бопчев за посланика у Петрограду, а потпредседник собрања Пејев за министра просвјете. Бопчев полази сјутра на своје мјесто.

Софија, 3. октобра. — Турски отправник послова саопштио је синоћ Гешову, да је примио наредбу своје владе да напусти Софију са осталим особљем посланства, те је затражио пасоше, молећи да му се одреди сат кад ће моћи кренути. Држи се, да ће особље легације моћи отпутовати вечерас преко Ца-

риброда. Министарски Савјет одлучио је данас о позиву бугарског посланика из Цариграда.

Софија, 3. октобра. — Према извјештајима са званичног мјеста, министарски савјет није донио никакву одлуку у погледу објаве рата. Упућење ултиматума постало је сувишно ушљед прекида дипломатских односа, те се држи да ће објављивање рата сљедећег сјутра краљевим манифестом.

Цариград, 3. октобра. — Вијести, које су распрострањене да је влада одлучила да пропусти задржане грчке бродове, нетачне су. Министар иностраних дјела изјавио је, да и ако је у посљедњој сједници министарског савјета одлучено да се ти бродови ослободу, порта је послје ултиматума Грчке одлучила да не дозволи пролазак ниједном грчком броду. Отоманском консуларном особљу наређено је такође да напусти Грчку. Влада је ријешила да не одговори на ноту балканских држава.

Атина, 3. октобра. — „Атинска Агенција“ објављује да је грчка влада саопштила крићанској влади у изводу говор Виницелоса у погледу Крита, молећи је у исто вријеме да настави припреме за избор, на основу грчких закона и да се стара за одржање реда и заштите Муслимана.

Беч, 3. октобра. — Аустројски „Црвени Крст“ одлучио је да пошаље одмах у Црну Гору пољску болницу са 50 кревета, 2 љекара, 15 болничара и 6 милосрдних сестара са потребним материјалом за Цетиње, а пољску амбулансу са 2 љекара, 6 болничара и санитарним материјалом за Подгорицу. Предсједник аустројског „Црвеног Крста“ овлашћен је да употреби у друштвене сврхе до 150.000 круна, да вршење помоћи, која је потребна ушљед садашњих догађаја.

Цариград, 3. октобра. — Лист „Терџуман Хакикат“ биљежи вијест о премјештају бившег султана из Солуна овамо, који ће бити интерниран у дворцу Бејлербеј. Званични лист „Јени Газета“ каже, да прекид дипломатских односа не значи објаву рата. Турска ће објавити рат само велесилама равним њој, те је радија да објаву рата дође од стране трију балканских држава.

Солун, 4. октобра. — Једна бугарска чета барикадирала се у селу Ксива, не хтијући се предати, те је артиљерија бомбардовала дотичне куће, из којих су удаљене жене и дјеца, а пошто је цијело село опкољено, чети је немогуће да умакне.

Рим, 4. октобра. — „Агенцији Стефани“ јављује из Петрограда да руска влада признаје потпуни суверенитет Италије над Либијом.

Цариград, 4. октобра. — Изгледа, да се потврђује вијест, да ће бивши султан Абдул Хамид одмах послје почетка рата бити преведен у Цариград и бити интерниран на једном броду у близини изгорелог дворца Ђерагана. Каже се, да је тај премјештај потребан због тога, да би се избјегао евентуални покушај Арбанаса да га ослободи приликом њиховог проласка преко Солуна на турско-грчку границу. Говори се, да ће Абдул Хамид дати у овој прилици 3 милиона турских лира за војску.

Беч, 5. октобра. — Велики књаз Петар Николајевић кренуо је јуче за Цетиње.

Аустро-угарска је признала суверенитет Италије над Либијом.

Вијести распрострањене у иностранству о мобилизацији Аустро-Угарске потпуно су неистините. Никаква мјера није предузета у томе погледу.